

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

Apare odată în săptămână: DUMINECA

Prețul Abonamentului: Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 5 fl. — cr. „ „ pe 1/2 an . 2 „ 50 „ „ România și străinătate pe an . 14 franci „ „ „ pe 1/2 an 7 „		Prețul inserțiunilor: Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte, 3 fl., până la 200 de cu- vinte, 4 fl., de aci în sus 5 fl.	Corespondințele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ“; eară banii de prenumerațiune și inserțiuni la ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografiei diecesane în Caransebeș.
--	--	---	--

Rugăciunea domnească

„Și ne iartă noauă păcatele noastre, precum și noi iertăm păcătoșilor noștri“!

Vieța noastră Iub. A! nu este alta decât o luptă continuă. Avem să ne luptăm cu noi înșine, cu pornirile, cu simțimentele, chiar și cu convingerile noastre. Vin apoi oamenii cu pretensiunile lor, pretenții cu sfaturile și afacerile lor, cunoștii cu diferite cereri, contrarii cu prepusurile și invinuirile lor, lumea cu ispitele, elementele cu puterea lor covârșitoare și noi trebuie să stăm locului și să le facem fața serioasă. Fericit cel ce poate zice la capătul vieții sale ca Apostolul: „Luptă bună m'am luptat.“ (II Tim. IV. 7.) Dar când putem noi numi bună lupta vieții noastre? Atunci când vedem în fiecare om pe deaproapele, pe fratele nostru cu aceleaș drepturi la plăcerile și darurile vieții ca și noi. Când întrelăsăm aceasta, când uităm că acela, cu carele avem afaceri este într-o adevăr deaproapele nostru, când în om nu vedem pre fratele, ci numai o ființă bună de exploatat, atunci păcătuiem, căci vătămăm pre deaproapele nostru, dar mai mult pre Dzeu însuș. „Ceea ce ați făcut unuia dintre acești frați ai mei mie mi-ați făcut,“ (Mt. XXV. 40) zice Domnul. Carea apoi este urmarea o știți cu toții, ați auzit din st. evanghelie, din carea sunt luate aceste cuvinte, din evanghelia ce descrie județul din urmă. Urmarea este locul deastînga Domnului, unde se vor posta osândiții. Și nici nu poate fi altcum, căci Apostolul ne asigură, că „plata păcatului este moartea.“ (Rom. VI. 23).

În contra acestei plăți înfricoșate este numai un singur mijloc. Acela pre carele ni-l recomandă Domnul în a cincea cerere din rugăciunea domnească: iertarea păcatelor: Și ne iartă noauă păcatele noastre precum și noi iertăm păcătoșilor noștri!

Ca să știți încungiura plata groaznică a păcatului, moartea sufletului, vă voi explica astăzi

cererea a cincea din rugăciunea domnească. Ascultați dară!

*

Iertarea păcatelor! Iertarea păcatelor! Ce va să zică aceasta? Ce e păcatul? Să poate el ierta? Cine îl poate ierta?

Ce e păcatul? Este călcarea legilor și poruncilor dumnezeiești, este pata și moartea sufletului. Dumnezeu ne-a îngrădit Iub. A! cu legile și poruncile sale sante, ca să ne ferească de toată răutatea și vătămarea. Sunt în faptă multe la număr aceste legi și porunci, dar toate la olaltă se pot reduce la două de căpetenie: „Să iubesti pre Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată puterea ta, și pre deaproapele tău ca iusuți pre tine. Întru aceste două porunci toată legea și prorocii se cuprind (Mat. XXII. 40)“ zice Domnul. Cine calcă una din aceste porunci, severșește păcat. Știți acum ce e păcatul? Ceea ce e pata pre pânza albă, și viermele într'o poamă coaptă, aceea e păcatul pentru suflet. Pânza albă prin pată își pierde curățenia și frumseța. Poama viermănoasă se veștejește, putrezește și pică la pământ. Așa e și cu sufletul. Păcatul îl pătează, îl întinează și-l face în urmă de-și pierde curățenia primită în St. botez. Apoi ca un vierme roade la firul destinațiunei lui, până i-o periclită, până îl defoarmă, și-l face de pică. Dar unde pică el? Pre pământ ca poama viermănoasă? Nu! aci e deosebirea între suflet și poamă. El nu pică la pământ, ci alt unde, într'un loc grozav și înfiorătoriu, în focul cel nestîns, unde este plâns și scrășnirea dinților!

Precum însă pata din pânză se poate spăla și aceasta devine eară cum a fost, curată și frumoasă, tocmai așa se pot spăla petele păcatelor din suflet. Și cine le spală pre ele? „Eu sunt cel ce șterg fărădelegile și iert păcatele“ (Isaia XLIII. 25) zice Domnul. Dumnezeu este dară cel ce iartă păcatele omenești! Ne-a dovedit aceasta Fiul său intrupat,

Domnul nostru Isus Cristos, cu ocasiunea petrecerii sale pre pământ. Mulți s'au adresat la ajutorul lui în nevoile lor. Și ce-l vedem că face? Mai întâiu le iartă păcatele, apoi vindecă defectele lor sufletești și trupești. Așa zice paralicului (slăbănogului): „Fiule! Ți-să iartă ție păcatele tale“ (Marcu II 5). Și despre muierea păcătoasă, carea spăla picioarele lui cu lacrimi și le ștergea cu părul capului său, zice cătră fariseul Simon: Să iartă păcatele ei cele multe! apoi spune femeii: „Fiică! Ți-să iartă ție păcatele tale“! (Luca VII. 47, 48).

Dovadă destulă că Dumnezeu este cel ce iartă păcatele. Dar ni se impune întrebarea: Căror oameni le iartă Dumnezeu păcatele? Numai acelor ce se pocăiesc în faptă și în adevăr. Despre aceasta ne încredințiază Dumnezeu însuș prin graiul prorocului zicând: „Spălați-vă, curățiți-vă, depărtați răutatea faptelor voastre dinaintea ochilor mei; încetați de a face rău. Învățați-vă a face bine. Faceți dreptate orfanului și apărați dreptul văduvei: Veniți apoi să ne judecăm! și de vor fi păcatele voastre ca călmăzinul (carmozinul), ca neaua le voiu albi.“ (Isaia I. 15—18).

De voim deci Iub. A.! să întreținem cu Dumnezeu relațiunea de fii cătră părinte, trebuie înainte de toate să depărtăm dela noi și dela ochii lui răutatea faptelor noastre. Aceste fapte, după cum văzurăm din citatele cuvinte ale St. scripturi, se referesc mai tot la deaproapele nostru. Nu este deci iertat să ne apropiem de Dumnezeu cu rugăciune pre buze și în inimă cu ura cătră deaproapele. O astfel de rugăciune este osânda noastră. „Tot cine se va mânia pe fratele său îndesert, va fi vinovat judecării; și cine va zice fratelui său: racah¹⁾, va fi vinovat sine-driului; iar cine va zice: nebune! va fi vinovat ghenei focului“ (Mat. V. 22. 23) zice Domnul.

Vedem aceasta altcum și din cuvintele rugăciunii domnești și ne iartă noauă păcatele noastre, precum și noi iertăm păcătoșilor nostri. Printrênsele adecă nu cerem alta, decât ca Dumnezeu așa să ne ierte păcatele noastre precum iertăm și noi păcătoșilor nostri. Am iertat noi din inimă greșalele și vătămrile, ce ni le-a făcut deaproapele, — ne va ierta și Dumnezeu noauă păcatele. Nu iertăm noi deaproapelui greșalele lui, — nici Dumnezeu nu ne iartă noauă păcatele noastre. Unica condițiune sub carea putem spera iertarea păcatelor noastre este dară să iertăm și noi tot răul, ce ni l-a făcut noauă deaproapele. În privința aceasta a statorit Fiul lui Dumnezeu lege vecinică și nestrămutată: „De veți ierta oamenilor păcatele lor, și tatăl vostru cel ceresc va ierta voauă păcatele voastre; iară de nu veți ierta oamenilor păcatele lor nici tatăl vostru cel ceresc nu va ierta voauă păcatele voastre.“ (Mat. VI. 14).

Și pentru ca aceasta lege să rămână pentru totdeauna întipărită în inimile noastre Mântuitorul Cristos ni-a explicat-o mai de aproape prin esemplul

¹⁾ demn de scuipat.

servului nemilos, ce se află în st. evanghelie d. la Mateiu cap XVIII. vers. 23—35. Un împărat adecă a cerut socoteala servilor săi și au aflat, că unul dintrênșii i-a rămas datoriu cu zece mii de talanți. Neavând cu ce să plătească servitoriul, împăratul a dispus să i-se vindă tot ce are, să-l vindă chiar pre el, pre muierea lui și pre copii lui. Servitoriul însă prin rugăciune înmoaie inima împăratului, carele îi iartă datoria.

La rândul său însă acest servitoriu sugrumă pre un consoț (ortac) al său pentru o datorie de o sută de denari. Nici sărăcia, nici lacrimile, nici vătările, nici rugăciunile acestui nenorocit nu pot încălzi inima creditorului impetrit, căruia i lipsește cu desăvirșire simțul compătimirii și al milei, ci dispune întemnițarea datorășului, până va plăti tot. Tractarea acesta neomenească a ajuns la cunoștința împăratului, carele apoi din cauza aceasta i-a abzis de nou capitalul și la predat muncitorilor.

Asămănarea aceasta frumoasă o încheie Mântuitorul și Domnul cu cuvintele: „Așa și Tatăl meu cel ceresc va face voauă, de nu veți ierta fiecare fratelui său din inimile vorstre greșalele lor.“

Și ce învățăm din toate acestea Iub. A.! Aceea că ori de câte ori voim să ne pocăim, ori de câte ori cerem dela Dumnezeu să ne ierte păcatele, să ne aducem, aminte că zace în interesul binepriceput al nostru, să facem aceasta cu inimă împăcată. Din inimile noastre atunci să fie eșit ura, mânia și dușmănia și locul lor să-l fie ocupat iertarea cu iubirea. Alt cum prin cererea a cincii din rugăciunea domnească ne cerem numai osândă!

Fiți încredințați Iub. A.! că cu ce măsură măsurăm noi aici pre pământ, cu aceea ni-să întoarce și noauă de multe ori încă în viața aceasta, nesmintit însă în ceriuri. Deosebirea între ambele aceste măsuri este numai, că aceea cu care ni-se va măsura noauă, va fi, după cum ne asigură Domnul, plină, îndesată și pe deasupra nevărsindu-se!

Închei cu sfatul ce-l dă St. Apostol Pavel Efesenilor: „Fiți deci unul cătră altul bun, milostiv, iertând unul altuia, precum și Dumnezeu va iertat în Cristos (IV. 32). Amin.

Mihaiu Juica

Adunarea generală a Asociațiunii Transilvane

De câteva zile orașelul Sas-Sebeș a luat o față deosebită. Îmbrăcat pare într'o noauă haină, liniștitul orașel arată o mișcare neobicinuită — scrie raportorul „Drept.“.

Să făceau pregătiri pentru sêrbările, al căror loc avea să fie Sebeșul-săsesc.

Inteligența română din loc de timpuriu s'a constituit în comitete, ca pregătirile de lipsă să se facă cât mai ușor.

Și nu mai lipsia de cât să vină un număr mare de inteligenți dintr'alte părți, ca adunarea să devină imposantă.

La gara Vințului de jos Comitetul arangiatoriu în frunte cu neobositul Dn. Zevedeu Mureșan făcu Comitetului central o primire imponentă. O mulțime de inteligență și sute de țărani îmbrăcați sârbătorește împodobiți cu flori, așteptau sosirea trenului. Pe la 3. d. a. trenul sosi aducând cu sine pe președintele *Ioan M. Moldovan* și pre membrii comitetului Part. Cosma, Leont. Simonescu, Ios. St. Șuluțiu, Zach. Boiu, Val. Bologa, On. Tilea cum și pre alți oaspeți.

Înainte gării D-l Mureșan salută pe D-l președinte prin o vorbire bine simțită, zicându-le tuturor un sincer „bine ați venit!“ În răspunsul său D-l Moldovan mulțumește pentru neașteptata primire și salută viguroasa nație din aceste ținuturi. Nesfârșite aclamări de „să trăiască!“ însoțiră amândouă aceste vorbiri. Să împărțiră apoi buchete de flori și suindu-ne cu toții în trăsură pornirăm către Sebeș.

E scurt drumul dela Vinț până la Sebeș, dar' cât de scurt este, el a fost pentru toți o cale de triumf.

În fruntea cortegiului de 100 călăreți români purtând în frunte un mare stindard albastru, simbolul credinței, urmau apoi vre-o 40 trăsură, cari aduceau pre oaspeți și pre cei ce eșiră întru întâmpinare.

Încă înainte de a intra în oraș mulțime de țărani eșiră întru întâmpinare.

Prima impresiune ce ni-a făcut aspectul Sebeșului era, că Românii noștri din Sebeș și jur' au făcut totul pentru ca să ne primească cât se poate de bine și de frumos.

La intrarea în oraș de ambele părți ale străzii erau plantate ramuri verzi și o frumoasă poartă verde ne saluta cu un „bine ați venit!“, unde comitetul și oaspeții sunt întâmpinați de protopopul gr. cat. *Alexandru Dobrescu*.

Tot cortegiul percurge apoi principalele strade ale orașului și rënd pe rënd oaspeții fură împărțiți pre la cartirile, ce li-se pregătisă.

Seara la 8 oare a fost o convenire de cunoștință în pavilionul hotelului „Leul de aur.“

Mânezi — 26 August st. n. — inteligența adunată aici a luat mai întâiu parte la s. liturgie. Fie-care după confesiunea sa s'a dus la biserica sa.

În biserica gr.-orientală unde liturgia s'a început mai de vreme, a fost un public foarte numeros. Corul Sebeșenilor, bogat în puteri și binedisciplinat, a cântat la liturgie.

În biserica gr.-catolică, unde au celebrat mai mulți profesori dela Blașiu, a cântat corul țărănesc dela Lancrăm sub conducerea părintelui Izidor Blaga, paroh gr. oriental în Lancrăm. Corul, care constă în mare parte din fete, a cântat foarte frumos, executând o liturgie de dulce compozițiune, pre care părintele Blaga spunea, că a procurat-o dela biserica *Domnița Balaza*. A făcut o impresiune foarte bună la toți, că acest cor gr.-oriental s'a oferit de bunăvoie să cânte în biserica unită, căreia la această ocaziune i-a făcut bun serviciu. Părintele Blaga merită toată recunoștința. Părea că ți cade așa de bine să vezi în această zi înfrățită „Doamne îndură-te spre

noi“ cu „Doamne miluește-ne“ și „spiritul“ cu „duhul“ alternându-se fără nici un pericol.

În loc de priceasnă *Dr. Ioan Sâmpăleanu* profesor de teologie în Blașiu, a improvisat o frumoasă cuvântare. Mănecând dela devisa oficială a României „Nihil sine Deo“ a arătat necesitatea și bunătatea credinței în Dzeu. Dătră sfârșitul liturgiei, gătându-se la cealaltă biserică sânta slujbă, mulți credincioși ortodoxi, între cari toți membrii Asociațiunii au venit la biserica unită, unde era și președintele, Reverendisimul vicariu capitular *Ioan Moldovan* și de unde apoi au plecat cu toții la „Leul de aur.“ Aci s'au ținut ședințele.

Eată „Cuvântul de deschidere“ rostit la adunarea generală a „Asociațiunii Transilvane“ din *Sas-Sebeș* de Ilustritatea sa Domnul președinte *Ioan Micu-Moldovan*.

Onorată adunare generală!

Preste puține zile se plinesc 33 ani de când s'a întemeiat Asociațiunea noastră, pre atunci în toate ținuturile locuite de români singură în felul său. Ziarele din timpul acela și actele de inaugurare ale ei dau mărturie puternică despre însuflețirea, cu care a fost salutată întreprinderea aceasta, ear puținii indivizi aflători în viață, dintre cei ce au luat parte la adunarea constituantă din 23 Octomvrie 1861, cu viuă plăcere-și aduc aminte și acum de palpațiunile ce înălțau piepturile Românilor din aceste părți în epoca aceea de tranzițiune.

Cum pre lângă toată greutatea comunicațiunii, Românii de prin colțurile cele mai depărtate au alergat la locul adunării, de și aceea se ținea în marginea estemă a țerei. Aveau convingerea intimă, că lucrarea aceasta pune începutul unei mișcări, prin care razele binefăcătoare ale culturii tot mai mult se se lățiască în poporul nostru și se pătrundă și spre cele mai adânci straturi ale dñsului. Deci nici oboseala drumului îndelungat, nici sacrificii materiale nu i-au reținut dela propusul de a pune umăr la umăr și astfel a încerca să urniască „peatra cea mare“, bineștiind, că puteri unite pot realiza lucrări grandioase, lângă cari forțele singuraticului, fie ele altmintrea în sine ori-cât de mari, s'ar stingini în deșert, și nu ar aduce alt rezultat, de cât acela, că prin încordare ele insele ar cădea nimicite.

Unirea puterilor era reclamată imperios: căci vitregia timpurilor îngreunase foarte peatra aceea, pre care ai noștri voeau să o miște din loc. Cultura, ce străbunii noștri aduseră cu sine la plantarea lor pe aceste locuri, fusese nimicită de mult prin piciorul necruțătoriu al barbarilor, cari seculi întregi s'au luptat pentru posesiunea acestor țeri frumoase, și împingându-se unii pre alții au resturnat tot ce le sta în cale. Falnica plantațiune, a cărei desvoltare fericită ca glorie principală figurează în titlurile multor împărați, a căzut sdrobotită, în cât numai ascunse în sinul pământului și în piepturile oțelite chiar prin furtună ale poporului român au rămas și sustau până azi urme neîndoite despre ea, colo rămășițe de edificii, drumuri, apeducturi . . . făcute cu stăruințe neobosite și arta geniului roman — aici simțul moral și de drept erezit din timpurile acelei culturi înaintate, slăbit și întunecat, ce e drept, dar' nu frânt, și iubirea limbei și a datinelor

străbune, cari au sustat la poporul român, ba ele așa viu s'au manifestat și în zile de asupriri grele, încât istoricii străini cu 500 ani înainte de aceasta au dat Românilor mărturia plină de laudă, că ei mai mult s'au luptat pentru conservarea lumii, decât pentru a vieții.

Iubirea de limbă și alipirea de datinele străbune tot deuna au înflorit în poporul român, precum în măsură mai mare în nici un popor de pe fața pământului. Acest sentiment a durat neștirbit și pe timpul luptelor fățișe și pe al retragerilor și pe al celor neomenoase supuneri.

Vieța este luptă. De sub legea aceasta generală se înțelege de sine, nici poporul român n'a putut a se subtrage nici în trecut și nu va putea nici în viitoriu. Dar' așa sbuciumări și frământări continue ca și acele, căror a fost espus poporul nostru dela plantarea sa în regiunile acestea și până în zilele noastre, abia mai întâmpinăm în viața vreunui popor.

Să cauți cu lumina pausele recerute spre restaurarea puterilor, nu le vei afla. Val de val vin adversitățile peste neamul nostru și vântul, ce le mână cu turbare, nu mai voiește a înceta. El de seculi se turbează necontentit.

La 1861 se părea că se ivesc zorii oare-cărei alinări. Ei au fost numai de cât îmbrățoșați cu căldură și între fructele acestei însuflețiri este și întreprinderea aceasta pre cât de nobilă și frumoasă, pre atât de grea. Nobilă și frumoasă, pentru că reuniunea noastră tinde a desvolta limba și literatura poporului nostru și a lăți în sîmul lui cultura. Limba este tesaurul cel mai prețios al fiecărei națiuni; ea împreună pre indivizii singuraticii, îi deosebește de cătră cei de alt neam și-i ține în comuniune continuă; — ear' cultura în sensul adevărat al cuvântului, răspândind lumina liberează mintea de prejudețe și scapă inima de inclinațiuni rele. Prin ea și numai prin ea putem ajunge la libertate adevărată.

Nu s'a inventat nimic nou, ci Asociațiunea noastră a tius numai o regulă pulsațiunile erozite din moși-strămoși ale inimei române; lupta de esistență, cea mai legitimă între toate luptele, a o înălța la nivelul unei lucrări conștie și a face ca cel mai retras păstoriu ori plugariu român să se angagieze cu fruntea deschisă pentru dtusa. Aceste tendințe juste și nevinovate ale Asociațiunei noastre nici odată n'an jignit pre nime, nici odată nu vor jigni pre nime dintre aceia, cu cari ne atingem înprumutat. Stăruim a ne desvolta limba și literatura, voim a lăți cultura în toate straturile poporului nostru. Cuceriri în afară nu voim. Eată o lucrare pacinică și salutară atât pentru noi cât și pentru patria comună.

Ce sunt în viața unui popor 30—40 ani? Cu toate aceste și cei mai săngeroși dintre noi — înțeleg pre aceia, cari răpiți de dorul inimei lor doresc, ca și scopurile Asociațiunei noastre să se realizeze întru aceste zile ale mișcărilor iuți cel puțin în sbor — și aceia vor trebui să recunoască programul realizat în acest period scurt.

O câmpie înțelenită numai prin lucrare îndelungată să poate scoate din sêlbătăcia sa, numai prin sudori

erunte să poate preface în ogor promițătoriu de fructe mănoase.

Dar' un popor întreg, care seculi preste seculi a fost reținut cu forța dela ori-ce progres și împedecat prin așezăminte inventate anume spre înglodarea lui, cum ar putea să se avânte la înălțimi, ce numai prin stăruințe îndelungate să pot cucerii!

Această lucrare stăruitoare și-a propus-o Asociațiunea transilvană română, a cărei sêrbătoare anuală o ținem azi.

Salut cu bucurie purceasă din adîncul inimei pre toți Români, căror împrejurările li-au conces a conveni la aceasta sêrbătoare așteptată de toată suflarea română și declar adunarea de deschisă.

(va urma)

Oficiul protopresb. gr. or. rom. al tractului Buziaș a esmis următoriu circulariu

Nr. 450 Șc. 1894.

On. officii parohiale, on. comitete parohiale, on. domni învățatori și învățătoare!

Cu 1/13 Septemvrie a. c. au să se înceapă prelegerile anului școlariu 1894/5; deci mă affu îndemnat a dispune următoarele:

1. fără toată amânarea să se repareze edificiile școlare pe din lăuntru și pe din afară; ear salele de învățămînt nepodite să se podească;

2. scăuniile vechi să se repareze; unde să simte trebuința să se facă scăunii noi. Tablele de socotit să se coloreze cu coloare neagră nelucitoare, să se tragă pe ele linii roșii orizontale, după informațiunile date de domni învățatori și învățătoare;

3. Vasele din cari elevii și elevele beau apă să se facă după îndrumările date de medicul cercual;

4. elevii și elevele să primească cărțile și re-cuisitele de învățămînt îndată la începutul anului școlariu;

5. salele de învățămînt să se provadă cu re-cuisitele de învățămînt prescise. Carte și cărți școlare neadmise de Ven. Consistoriu diecesan să nu se folosească;

6. prelegerile să se înceapă negreșit la 1/13 Septemvrie a. c.; ziua începerii prelegerilor să se publice în trei Dumineci sau sêrbători precedente în biserică, și în alt mod usitat în comună. Școala de repetițiune să se țină regulat, avînd în vedere cerculariu oficialului protopresbiteral ddtto 27 Aprilie 1893 Nrul 279 Șc.;

7. sălarele învățătorești să se plătească învățătorilor și învățătoarelor regulat;

8. cu ocașiunea înscrierilor să se satisfacă ordinațiunei Ven. Consistoriu diecesan ddtto 8 Martie 1893 Nrul 3157 Șc. înmanuată oficiilor parohiale cu cerculariu oficialului protopresbiteral ddtto 23 Martie 1893 Nrul 289 Șc.;

9. atât edificiile școlare cât și curtea școlii să se păstreze în curățenie; ori-ce gunoae sau alte materii, prin cari s'ar produce aer stricat care atrage după sine diferite morhuri, să se îndepărteze atât din curtea cât și din prejurul edificiilor școlare, având a se căra năsip în curtea școlii și la strade de alungul edificiilor școlare. Salele de învățământ să se măture de două ori pe zi, totdeauna după ce es elevii și elevele din școală, și să se aeriseze. Umblătorile să se țină în mare curățenie și din când în când să se desinficieze. Preste tot în privința curățeniei școlii să se observeze cu toată strictetea dispozițiunile cuprinse în ordinațiunea Ven. Consistoriu diecesan ddtto 16/28 Iunie 1888 Nrul 220 Șc.;

10. materialul pentru încălzirea salelor de învățământ să se cumpere și aducă de timpuriu în curtea școlii, ca nu cumva din lipsa acestuia neputându-se încălzi salele de învățământ, să se sisteze prelegerile în decursul ernei;

11. în casuri de morhuri epidemice să se urmeze dispozițiunilor cuprinse în ordinațiunea Ven. Consistoriu diecesan ddtto 28 Noemvrie 1892 Nrul 2265 Șc. comunicate On. Oficii parohiale, comitetelor parohiale, învățătorilor și învățătoarelor din tract cu cerculariul oficiului protopresbiteral ddtto 27 Decemvrie 1892 Nrul 431 Șc.;

12. învățătorii și învățătoarele negreșit să folosească a) protocolul de primire, *Form. A*, b) catalogul despre cercetarea școlii etc. *Form. B*, c) conspectul despre obiectele de învățământ propuse etc., cari trebuie să se procure de timpuriu dela tipografia diecesană din Caransebeș; cataloage procurate dela alte librării nu sunt admise. În conspectul de sub c), conform ordinațiunei Ven. Consistoriu diecesan ddtto 17 Septemrre 1887 Nrul 477 Șc. are să se introducă, cât s'a propus din fiecare obiect de învățământ la fiecare clasă, și tot la două luni conspectul să subșterne comisariului școlii tractual.

13. Tot la două luni, anume la 31 Octombrie, 31 Decembrie, 28 Februarie, 30 Aprilie și 31 Maiu să se substearnă oficiului protopresbiteral conspectul școlii conform ordinațiunei Ven. Consistoriu diecesan ddtto 15 Septembrie 1883 Nrul 548 Șc., deci învățătorii și învățătoarele să-și procure la timp conspectele dela tipografia diecesană din Caransebeș;

14. pentru fiecare școală să se procure dela tipografia diecesană 10 coale protocolul despre inspecțiunea școlii etc. *Nrul 13*, între acestea 10 coale una să fie coala de titlă, să se lege în table tari; sub decursul prelegerilor să se afle totdeauna pe masa școlii și să se arete organelor îndreptățite la vizitarea școlii;

15. planul tabelariu al oarelor de învățământ să se afișeze în sala de învățământ a școlii; oarele destinate pentru învățământ, să se țină cu toată punctualitatea.

Dispozițiunile cuprinse în acest cerculariu au să se îndeplinească cu punctualitate.

Oficiile parohiale vor comunica acest cerculariu și comitetelor parohiale; ear învățătorilor și învățătoarelor să înmanuează deadreptul dela oficiul protopresbiteral.

Ghilad în 27 Iulie 1894.

Aureliu Dragan

adm. protopresb.

Varietăți

Avis. Să aduce la cunoștința celor interesați că înscrierile la institutul teologic din loc să țin în 1—3 Septemvrie st. v. a. c. La înscriere să plătesc: a) didactru 10 fl.; taxă de înscriere 2 fl. (ceice vin întâiadată) și 2 fl. pentru societatea teologilor. — *Direcțiunea instit. teol.*

Sânțire de biserică. În ziua de Sânta-Mărie s'a sântit cu mare pompă prin Prea Sântia Sa Părintele episcop din Arad, *Ioan Meșian*, biserica de nou zidită din *Maierile Timișorii*.

Necrolog. *Radu R. Popea* ziarist în București, în urma unei grele suferințe și-a dat nobilul său suflet în mâna creatoriului la 11½ oare, în anul al 39-lea al vieții sale. Înormântarea rămășițelor pământești s'a făcut Marti în 9 August a. c. st. v. la 2 oare p. m. în cimiteriul bisericii S-tei Adormiri din Satulung, ear conductul funebru a plecat din casele părintelui său preotul Radu Popea. Despre această dureroasă pierdere încunoștiințează pe toți amicii și cunoscuții *Jalnica familie.* — *Satulung*, 8 August st. v. 1894. — Fei-i țărna ușoară și memoria binecuvântată!

Pensionare de învățători. Comitetul însărcinat cu suprăcensurarea pensionarilor din comitatul Caraș-Severin a ținut în 25 August n. în Logoj o ședință ordinară sub presiul inspectorului școlii reg. *Dr. Ioan Dengi*. Dintre membrii români au fost au fost de față Domnii *Ioan Ionașiu* ases. consist. referent școlii din Caransebeș și *Vicențiu Grozescu*, protopop gr. cat. din Logoj. Dintre învățătorii vizitați și recomandați spre pensionare români sunt Domnii *Teodor Popoviciu* din Părul, *Constantin Ungureanu* din Sasca-montană, *Nicolae Grama* din Mehadia, *Iosif Olariu* din Doman, *Simion Simu* din Bârsasca, *Gervasie Paulescu* din Botinești, *Augustin Ocean* din Țerova, *Atanasie Glava* din Susani, *Ioan Rădoiu* din Borlova, *George Cornea* din Poiana și *Ioan Blașiciu* din Remete-Lunca.

Gimnasiul din Logoj. Înscrierile la gimnasiul superior din Logoj să vor face în 1, 2 și 3 Septemvrie n. a. c. Anul școlii să va deșchide cu serviciu divin în 4 Septemvrie a. m. La înscriere să plătește cu totul 6 fl. 30 cr. Didactrul anual este 30 fl. v. a. ce să poate plăti în 4 rate anuale. Esamenele de repetiție, de primire și supletorie, precum și cele private să vor ținea în 30 și 31 August n. a. c.

La esoposiția din București sunt anunțate două firme bănațene. Una dintre acestea este „Teodor Câmpian și Pavel Smeu” mari comercianți de rachiuri de prune din Prigor.

Înștiințare Cătră On. public Român! Am deschis de vre-o câțiva ani aici în Brașov o școală privată de lucru de mână și de menagiu pentru fete, însoțită totdeauna și de instrucțiune teoretică în studiu. În acest timp m'am ocupat mult cu ideea unei adevărate instrucțiuni reclamate de chemarea femeilor noastre de astăzi și astfel am ajuns acum a pune cursul, condus de mine, pe o basă, care se corespundă chemării sale.

Principiul, de care sunt condusă, îmi este: să mijlocesc fetițelor, cari au absolvat vre-o școală de învățământ, o pregătire cu deosebire practică, pentru sistemizarea și complectarea cunoștințelor de lipsă unei femei și o pregătire teoretică, pentru ca înzestrate cu această pregătire, să fie bine orientate în toate direcțiunile chemării lor.

Amesurat acestui principiu mi-am dat silința, cu împreuna sfătuire și conlucrare a oamenilor competenți de școală, ca să compun pentru cursul condus de mine o programă, prin care să se împărtășească toate acele învățături, cari au să cualifice pe femeia pentru datorințele și lucrările de căpetenie, ce fiecare femeia le întâlnește în viață.

În acest internat să vor preda: tot felul de lucru de mână femeesc ca: torsul, țesutul la răsboiu simplu și mecanic, văpsitul tortului, cusutul, croitul, brodatul (chindisitul), împletitul; mai departe din economia casei: gătitul bucatelor, spălatul și călcatul; și apoi pentru completarea și sistemizarea cunoștințelor teoretice: religia, pedagogia și igiena, legumăritul, principii de comptabilitate, aritmetică, istoria, geografia și limba și literatura română, predate de profesori dela gimnasiul român de aici. La dorință, fetițele mai pot primi și instrucție în limbile: germană, magiară, franceză și în pian.

În acest curs să vor primi eleve cari, au trecut de 12 ani și au absolvat vre-o școală, pe lângă o taxă de 14 fl. pe lună, pentru care vor căpăta instrucția, vipt bun și cuartir în internat.

Elevele externe, cari voesc a avea menagiul la mine, vor solvi pentru menagiu și instrucțiune pe lună 10 fl., ear fără menagiu 4 fl.

Voi mai primi în acest internat pentru îngrijire, locuință și vipt, pe lângă taxă de 14 fl. pe lună și fetițe, cari voesc să-și urmeze studiile la vre-o școală aici în Brașov.

Cursul să va începe cu 1 Septemvrie a. c. v.

Aduc aceasta la cunoștința acelor părinți, cari să interesează de acest fel de creștere a ficelor lor. — Brașov, în 30 Iulie 1894. — Cu toată stima *Maria Belu*, Strada Hirscher Nr. 19.

O Rectificare. Referitoriu la o varietate cetită în diferite foi române și străine, auzită în loc și căreia am dat loc în Nr. trecut al F. D. primim următoarele șire:

Foarte m'a surprins cetind în „Foaia diecesană” despre un Caserio la noi. Sfirșitul tragic al Sidoniei Anglișeriu este o curată invențiune născută în creerii inferbintați din zilele acestea caniculare. Iată faptul. Un sodal de măcelariu ajunsese în noaptea din 10 spre 11 August n. pela miezul nopții în Ruseberg, el află lumină într'un birt și intră. Aici ședeau la cărți câțiva nemți cu un Mărgan cu numele Nicolae Aglișeriu, carele câștiga mereu dela nemți. Străinul în speranță, că va putea pișca ceva dela român, să așeză și el la masa de joc, curând însă perdu ce avu, cam 5 fl. și din jucătoriu să făcu un privitoriu. Cam pe la 1 oară după miezul nopții să lăsară de joc, iară străinul ceru dela Aglișeriu 20 c. de drum până la Hateg. Aglișeriu nu voi să-i implinească cererea și cetându-se eșiră pe stradă. Aici străinul înjurând ungurește infipse un cuțit măcelăresc în peptul lui Aglișeriu și fugi. Aglișeriu muri îndată. Măcelariul fu întâlnit pe hotarul Voislovei de o rudenie a ucisului pe când soarele era sus. Din vorbă în vorbă omul nostru să convinse, că străinul nu știe drumul cătră Hateg, unde zicea că voiește să meargă, și fiindcă întreba de cel ucis, numai decât cugetă, nu cumva acesta să fie ucigașul și îl seduse la Marga. Ajunși în Marga rudenia puse mâna pe străin îl duse la casa comunală și venind jandarmii constatară că cel prins e ucigașul. Iată adevărul. Nici Sidonia, nici Caserio, ci o crimă ordinară pentru 20 cr. Ucigașul vorbește ungurește și binișor românește.

Bibliografie

La librăria diecesană din Caransebeș să află de vindut:

Catechismul religiei ortodoxe-răsăritene pentru școalele populare de Dr. Petru Barbu. — Carte aprobată de Venerabilele consistoare diecesane din Arad și Caransebeș. Prețul 20 cr

Manual de Istoria biblică pentru școalele medii de acelaș. Prețul 30 cr.

Rabat 25%.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățatoriu la școala confesională gr. or. rom. din comuna Tomești, proto-presbiteratul Făgetului, să escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 264 fl. v. a.
2. Pentru scripturistică 6 fl. v. a.
3. Pentru conferință 10 fl. v. a.
4. Dela tomormentări fără liturgie 50 cr, cu liturgie 1 fl. v. a.
5. 32 metrii de lemne, din cari are a să încălzi și sala de învățământ.
6. 3 și 1/2 jugere pământ, dintre cari un juger este tufiș-berc, ce aduce un venit de 12 fl. anualminte.

7. Locuință liberă în edificiul școlii cu o grădină intravilană.

Cei ce doresc a ocupa acest post învățătoresc au să-și înainteze recursurile ajustate cu documentele recerute conform statutului organic și regulamentului pentru organizarea învățământului, adresate comitetului parohial din Tomești, la oficiul protopresbiteral gr. or. rom. în Făget, până la terminul deschis.

Recurenții au a să presenta odată în vre-o Duminică sau sârbătoare în s. biserică, dar nici de cât în ziua de alegere.

Tomești, din ședința comitetului parohial ținută la 24 Iulie 1894.

[54] 1—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine *Sebastian Olariu* ppbiter tract.

Concurs

Pre baza ordinațiunii consistoriale ddo 14 Iulie a. c. Nr. 1795 B. să escrie concurs pentru un capelan pre lângă neputinciosul paroh Ioan Mihailoviciu dela parohia de clasă a II. din Cărbunariu, protopresbiteratul Bisericii-albe cu termin de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt a treia parte ($\frac{1}{3}$) din venitele jos însemnate:

1. Salariu dela societatea căilor ferate 300 fl.
2. 12 caré de lemne anual,
3. Stola indatinată
4. Birul parohial dela fiecare număr câte 33 cr.
5. Cuartir în natură dela societatea căilor ferate,

însă acesta numai după moartea parohului neputincios

Recurenții sunt avisați, ca recursurile lor ajustate cu documentele necesare și adresate comitetului parohial, să le subștearnă protopresbiterului Filip Adam în Iam.

În fine recurenții să se înfățișeze în vre-o Duminică sau sârbătoare în sânta biserică.

Cărbunariu, în 6 August 1894.

[55] 1—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Filip Adam* protopresbiter.

Concurs

Pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. română din comuna *Tapia*, protopresbiteratul Logojului să escrie concurs cu termin de recurgere de 30 de zile, socotit dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 230 fl.
2. Patru stângeni lemne în natură sau în bani 30 fl.
3. doauă jugere pământ de arătură prima clasă socotit în bani venitul anual face 40 fl.

4. Cortel liber cu grădină de jumătate juger.

5. Pentru scripturistică 5 fl.

6. Pentru conferințe 5 fl.

7. Dela înmormântări unde va fi pofit fără liturgie 20 cr. cu liturgie 40 cr.

Doritorii de a ocupa acest post, își vor subșterne petițiunile lor, provăzute cu toate documentele prescise și adresate comitetului parohial, la oficiul protopresbiteral gr. or. român din opidul Logoj.

[56] 1—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. rom. din comuna *Sudriaș-Jupani*, protopresbiteratul Făgetului să escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia diecesană.

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 300 fl. v. a.
2. Doauă jugere pământ de fânaț.
3. 20 metri volum de lemne, din cari să se provadă și școala.
4. Pentru conferință 5 fl. v. a.
5. Pentru scripturistică 3 fl. v. a.
6. Pentru curatorie dacă o i-a asuprași 8 fl. v. a.
7. Cuartir liber cu grădină de un juger.
8. Dela înmormântări unde va fi pofit 20 cr. ear cu liturgie 40 cr.

Doritorii de a ocupa acest post învățătoresc au să-și înainteze recursurile cu documentele necesare adresate comitetului parohial Prea On. Dn. ppresbiter *Sebastian Olariu* în Făget.

Recurenții să se prezenteze în vre-o duminică sau sârbătoare în s. biserică dar nu în ziua alegerii.

Preferiți vor fi aceia, cari sunt în stare a conduce corul local.

Din ședința comitetului parohial ținută în *Sudriaș-Jupani* în 31 Iulie 1894.

[52] 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Concurs

Conform ordinațiunii consistoriale ddo 23 Iulie a. c. Nr. 2022 Șc. să escrie concurs pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. română din *Cadar*, protopresbiteratul Buziașului, cu termin de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în Foaia diecesană.

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 140 fl.
2. 12 Hl. și 30 litre de grâu;
3. 12 Hl. și 30 litre de cucuruz;
4. 24 metri volum de lemne aduse în curtea școlii;

5. 4 jugere pământ fânaț și 800 stânjeni pătrați pământ arătoriu;

6. cortel liber cu grădină intravilană;

7. pausal pentru scripturistică 5 fl.

8. pausal pentru conferințele învățătoarești 8 fl.

9. dela înmormântări, unde va participa 50 cr.

Naturalele de sub punct 2, 3, 4 și 5, după calculul diametral de zece ani, dau un venit anual de 200 fl.

Reflectanții au să-și înainteze recursele cu documentele prescise, adresate comitetului parohial, administratorului protopresbiteral Aureliu Dragan în Ghilad per Csákova, și să se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică, dar nu în ziua alegerii.

Din ședința comitetului parohial ținută în Cadar la 6 August 1894.

[53] 2 - 3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Aureliu Dragan* adm. ppbiter.

Concurs

Pentru ocuparea definitivă a postului de învățatoriu la școala confesională gr. or. română din Brebul, protopresbiteratul Caransebeșului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană“.

Emolumente:

În bani gata 300 fl.

Pausal pentru scripturistică 5 fl.

Pentru conferințele învățătoarești 10 fl.

Treizeci și doi metri de lemne, din cari se va încălzi și școala.

Quartir corespunzătoriu în edificiul școalei.

Doauă jugere livadă și 1/2 juger grădină.

Dela înmormântări unde va fi poftit câte 20 cr.

Ceice doresc a ocupa acest post au să-și trimită recursele ajustate cu documentele necesari la oficiul protopresbiteral din Caransebeș în termenul legal.

Recurenții au să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sânta biserică, dar nici de cum în ziua alegerii.

Brebul, din ședința comitetului parohial ținută la 6 Martie 1894.

[50] 3—3

Petru Madina, m. p.

Mihaiu Borca, m. p.

președinte.

notariu subst.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Concurs

Pentru întregirea definitivă a postului de paroch la parohia de a III-a clasă din Peștere, protopresbiteratul Caransebeșului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană“.

Emolumente:

1. Birul parohial dela 117 case în naturalii sau 1 fl. bani în loc de naturalii 117 fl.

2. Sesiunea parohială în complex de 32 jugere, care aduce un venit anual în calcul mediu 250 fl.

3. Plațul parohial cultivat cu pruni și alți pomi, care aduce un venit anual în calcul mediu 20 fl.

4. Venitul stolar dela botezuri, cununii și înmormântări în calcul mediu 83 fl.

5. Alte venite accidentali în suma de 20 fl.

Recurenții cu cualificațiune recerută pentru parohia de clasa a III-a sunt poftiți a-și înainta suplicele de concurs P. On. Oficiu protopresbiteral al Caransebeșului în termenul legal și a se prezenta cu știrea protopresbiterului concerninte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică; în ziua alegerii însă la nici un cas.

Peștere din ședința comitetului parohial ținută în 18 Martie 1894.

[51] 3—3

Nicolae Biraescu, m. p.

Lazar Bêlu, m. p.

președ. com. par.

not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Cereți „Zacherlin,“

care este cel mai sigur mijloc de a strîpi ori ce insecte în cel mai scurt timp. Pentru puterea și folosul Zacherlinului vorbește rezultatul lățirii lui enorme. Zacherlinul nici pe de parte nu se poate înlocui cu alte mijloace contra insectelor.

Cereți totdeauna o sticlă sigilată cu numele Zacherl. Toate celelalte sunt imitațiuni nefolositoare.

O sticlă constă: 15, 30, 50 cr., fl. 1 — fl. 2 —;

Cruțătoriu de Zacherlin 30 cr.

Se află de vindut la Domnii:

în Caransebeș: Eperjesy & Füzsfás	în Logoj: A. Schizler și fiul
„ H. Perlfaster și fiul	„ Körösy Ladislaus
„ H. Rosenfeld.	„ Recht & Schwarz.
„ C. Schwab.	„ A. Schnitzer
„ Francisc Strauss.	„ Alexandru Karl.
„ Carol Ringelsen.	„ E. Morgenstern.
în Nădrag: Arpad Busz	„ Németh & Klein.
în Ohaba-Bistra Heinrich Wolf.	„ Traian P. Batin.
în Teregovă: Dem. Wegel.	„ L. Vértés, farmacie.
	în Hațeg: Béla Issekutz

19 (7—10)